

گزش حشرات یکی از مشکلات رایج در همه سنین و به خصوص در کودکان است. گزش عمدتاً موجب التهاب پوستی و گاهی خارش های شدید و یا در مواردی ممکن است باعث شوک گردد. علاوه بر این حشرات از نظر انتقال برخی بیماری ها بسیار اهمیت دارند و گزیدن آنها ممکن است سبب انتقال عامل بیماریهای مختلف گردد که در اینجا مورد بحث ما نیست.

حشراتی مانند پشه، کک، کک، شیش، سوسک و حشرات دیگر که از خون انسان تغذیه میکنند هنگام گزیدن مایع بزاقی خود را داخل پوست تزریق میکنند. بنابراین داخل شدن مایع بزاقی در پوست ایجاد خارش در محل گزش و برجستگیهایی کوچک ایجاد میشود که ممکن است با خاراندن عفونت پیدا نماید. گزش به خصوص در بچه ها ممکن است ضایعاتی شبیه کهیر ایجاد کرده و حتی گاهی هیجاد تاول های متعدد در کف دست و پا می شود که موجب نگرانی والدین را فراهم می آورد.

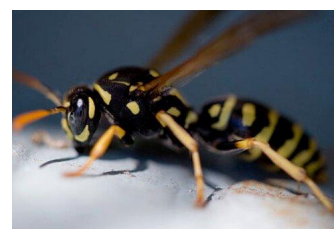

بعد از گزش حشرات چه باید کرد؟

برای جلوگیری از عفونت، ابتدا بایستی خارش را کاهش داد و لذا ضمن رعایت نکات بهداشتی باید محل گزیدگی را با صابون شستشو داد. برای رهایی از خارش محل گزیدگی، به طور سنتی خمیری از نشاسته و جوش شیرین تهیه نموده و روی محل گزیدگی قرار دهید یا از لوسیون کالامین به محل گزیدگی مالید. در صورتی که گزیدگی متعدد باشد پزشک معمولاً داروی آنتی هیستامین تجویز میکند که اثر ضد خارش دارد. پدر و مادر میتوانند طبق دستور پزشک از شربت آنتی هیستامین به او بدهند. در نقاطی که حشرات به فراوانی وجود دارند توصیه می شود از پشه بند استفاده گردد.

گزش حشرات خطرناک

گزش زنبورها (زنبورعسل ، زنبور قرمز و زنبور زرد) یا کنه و مورچه‌های سمی سبب میشود که فرد در محل گزیدگی احساس درد ، سوزش و تیر کشیدگی کند و محل گزیدگی متورم گردد. گزیدن بعضی از سوسکها سبب پیدایش تاول و گزیدگی بعضی از عنکبوتها ایجاد خونریزی در محل گزیدگی نماید. شدت خارش و ورم محل گزیدگی و مدت زمانی که طول میکشد تا بهبود یابد بستگی به عوامل زیر دارد:

1. نوع و مقدار سمی که آن حشره هنگام گزش در داخل پوست تزریق کرده است.

2. محل گزیدگی

3. سن فرد و حساسیت بدن (خصوصا کودکان) به سم آن حشره.

اگر محل گزیدگی در اطراف چشم ، گوش ، انگشتان پا و دست یا ناحیه تناسلی باشد، ورم شدیدی در محل گزیدگی

بوجود می‌آید. اگر محل گزیدگی دست و پا باشد، ورم هنگام شب زیادتر و صبح روز بعد کمتر خواهد شد. برعکس ورم محل گزیدگی اطراف چشم در شب کمتر ولی صبح روز بعد زیادتر خواهد بود. ولی نباید از پیدایش ورم محل گزیدگی و کم و زیاد شدن آن نگران بود زیرا کم و زیاد شدن ورم دلیل بدتر شدن یا پیدایش خطر نیست.

اگر محل گزیدگی در ناحیه پوست سر باشد، غدد لنفاوی ناحیه پشت گوش و ناحیه پشت سر و گردن بزرگ و متورم می‌گردد. چون این غدد مستقیماً روی استخوان سر قرار دارد بنابراین موقعی که این غدد متورم می‌شود کاملاً مشخص بوده و بزرگ جلوه خواهد کرد. بزرگ شدن و تورم این غدد بعد از گزیدن اهمیت ندارد.

واکنش پوست بعد از گزش بر حسب سن افراد

سن فرد، از نظر واکنش پوست بعد از گزش اهمیت دارد. در دوران شیرخواری گزیدگی معمولاً واکنش شدیدی بوجود نخواهد آورد. بعد از شیرخواری واکنش پوستی در محل گزیدگی به صورت واکنش تاخیری خواهد بود. یعنی در محل گزیدگی برجستگی سفتی بوجود می‌آید که به تدریج پررنگ می‌شود و پوست محل گزش پوسته ریزی پیدا می‌کند.

در کودکان بزرگتر گزش حشره واکنش سریع و هم واکنش تاخیری بوجود خواهد آمد. در سن بلوغ واکنش حساسیت ناشی از گزیدگی به صورت واکنش سریع خواهد بود. یعنی بعد از گزیدن در محل گزیدگی ورم قرمزی که حدود مشخصی دارد بوجود می‌آید و در وسط ورم و قرمزی ممکن است سوراخ محل گزش دیده شود. ولی سوراخ مزبور به تدریج محو می‌شود.

بعد از نیش زدن حشرات چه باید کرد؟

1. حشره را از محل گزش دور کنید.

2. اگر خود حشره یا کیسه سم حشره روی پوست چسبیده است، بدون آن که به حشره یا کیسه سم او فشار آورید و آن را له کنید، آن را از محل گزش دور کنید. زیرا اگر حشره له شود یا به کیسه سم او فشار وارد شود مقدار بیشتری سم داخل پوست می‌رود.

3. برای کم کردن درد، مقداری یخ روی محل گزیدگی قرار دهید یا اینکه پارچه تمیزی را با آب سرد مرطوب کرده و

روی محل گزیدگی قرار دهید، درد مزبور پس از چند دقیقه کمتر خواهد شد.

4. برای جلوگیری از خارش ، کالامین استفاده کنید.

1.5 اگر محل گزیدگی ورم و خارش شدید دارد. چون داروهای آنتی هیستامین خوراکی ورم و خارش را کم میکند، میتوان از آن استفاده کرد.

واکنشهای حساسیت شدید بعد از گزش حشرات:

سم حشرات مخلوطی از مواد مختلف حساس کننده میباشد. بدن برخی افراد (خصوصا کودکان) نسبت به مواد مزبور که به هنگام گزش داخل بدن میشود، حساس میباشد و در نتیجه بعد از داخل شدن سم واکنش شدید عمومی در بدن کودک بوجود میآید که ممکن است به شکل کهیر در تمام سطح بدن ، ورم عمومی بدن ، بیحالی و سستی ، انقباض برونشها و حالت خس خس ، احساس گرفتگی ناحیه گلو و بالاخره ممکن است به صورت شوک ظاهر شود.

اگر یکی از علائم فوق بعد از گزش در کودک ظاهر شد، پدر و مادر باید بلافاصله کودک را به اورژانس برسانند. در چنین مواردی چون واکنش حساسیت شدید در کودک بوجود آمده است. اگر بار دیگر کودک بوسیله همان حشره گزیده شود،

واکنش شدیدتر خواهد بود.

اقدامات لازم جهت پیشگیری از گزش حشرات:

۱. حشرات داخل ساختمانها و اتاقها را با بکار بردن دائمی و مرتب حشره کشهایی که به صورت اسپری وجود دارد یا نوارهایی که به مواد حشره کش آغشته شده است باید از بین برد.

۲. خانوادههایی که حیوانات اهلی در خانه نگهداری میکنند باید توجه داشته باشند که ممکن است حشرات مختلف که روی پوست حیوان زندگی میکنند از روی حیوان بلند شده و روی پوست کودک بنشینند. بنابراین نگهداری حیوانات اهلی در خانه باید توأم با رعایت بهداشت حیوان باشد.

۳. اگر در محل سکونت خانوادهای درختان زیادی وجود دارد، چون حشرات مختلف در شکاف درختان و گیاهان زندگی میکنند، باید در حالی که برای کودک لباس بلند و سفید یا آبی کم رنگ پوشاندهاند، او را برای بازی و یا ورزش به محیط خارج بفرستند. استفاده از پشه بند برای کودکان توصیه می گردد.

۴. در مناطقی که حشرات زیاد است مالیدن کرم های دور کننده حشرات به پوست بدن کودک حشرات را از او دور

نوشته شده توسط دکتر عباس زمانیان (متخصص پوست و مو)
کشنبه ۱۶ مرداد ۱۳۹۰ ساعت ۲۱:۵۲ - آخرین به روز رسانی پنجشنبه ۱۷ شهریور ۱۳۹۰ ساعت ۲۱:۲۰

میکنند. ولی باید توجه کرد که مالیدن دائم این مواد ممکن است خود سبب حساسیت و پیدایش بثورات خواهد شد

تذکر مهم: در صورتیکه در مورد گزش مشکوک هستید یا فرد گزیده شده بیقراری می کند به متخصص پوست مراجعه نمایید.